

Dokument ze zasedání

B9-0319/2021

4.6.2021

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení 2020/2092 o podmíněnosti
(2021/2711(RSP))

Petri Sarvamaa, Monika Hohlmeier, Jeroen Lenaers

za skupinu PPE

Eider Gardiazabal Rubial, Birgit Sippel, Isabel García Muñoz

za skupinu S&D

Katalin Cseh, Moritz Körner

za skupinu Renew

Daniel Freund, Alexandra Geese, Terry Reintke, Gwendoline Delbos-

Corfield, Sergey Lagodinsky, Tineke Strik, Saskia Bricmont, Sylwia

Spurek, Damian Boeselager, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Heidi

Hautala, Niklas Nienß, Hannah Neumann, Rosa D'Amato, Sven Giegold,

Rasmus Andresen, Ernest Urtasun, Eleonora Evi

za skupinu Verts/ALE

Younous Omarjee

za skupinu The Left

Usnesení Evropského parlamentu o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení 2020/2092 o podmíněnosti (2021/2711(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2, čl. 3 odst. 1, čl. 4 odst. 3, články 6, 7, 13, čl. 14 odst. 1, čl. 16 odst. 1, čl. 17 odst. 1, čl. 17 odst. 3, čl. 17 odst. 8, čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec a článek 49 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a články 265, 310, 317 a 319 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie¹ (nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu),
- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o uplatňování nařízení (EU, Euratom) 2020/2092, mechanismus podmíněnosti dodržováním zásad právního státu² a na své usnesení ze dne 17. prosince 2020 o víceletém finančním rámci na období 2021–2027, interinstitucionální dohodě, nástroji Evropské unie na podporu oživení a nařízení o právním státě³,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 30. září 2020 o stavu právního státu za rok 2020 (COM(2020)0580),
- s ohledem na závěry zasedání Evropské rady přijaté dne 21. července 2020 a dne 11. prosince 2020,
- s ohledem na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (SDEU),
- s ohledem na své usnesení ze dne 12. září 2018 o návrhu, který vybízí Radu, aby podle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii rozhodla, že existuje zřejmé nebezpečí, že Maďarsko závažně poruší hodnoty, na nichž je Evropská unie založena⁴,
- s ohledem na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. června 2021 ve věci C-650/18, kterým byla zamítnuta žaloba Maďarska proti usnesení Parlamentu ze dne 12. září 2018, jímž se zahajuje postup k zjištění, zda existuje zřejmé nebezpečí, že některý členský stát závažně poruší hodnoty, na nichž je založena Evropská unie⁵,

¹ Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 1.

² Přijaté texty, P9_TA(2021)0103.

³ Přijaté texty, P9_TA(2020)0360.

⁴ Úř. věst. C 433, 23.12.2019, s. 66.

⁵ Rozsudek ze dne 3. června 2021, *Maďarsko v. Evropský parlament*, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

- s ohledem na odůvodněný návrh Komise podle čl. 7 odst. 1 SEU týkající se otázky právního státu v Polsku ze dne 20. prosince 2017: návrh rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky (COM(2017)0835),
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2018 o rozhodnutí Komise aktivovat čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU v souvislosti se situací v Polsku⁶,
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin, jak je uvedeno v článku 2 SEU;
- B. vzhledem k tomu, že jakékoli zřejmé nebezpečí závažného porušení hodnot uvedených v článku 2 SEU některým členským státem se netýká pouze dotčeného členského státu, v němž takové riziko vznikne, ale má dopad i na ostatní členské státy, na vzájemnou důvěru mezi nimi a na samotnou podstatu Unie a základní práva jejích občanů zaručená právem Unie;
- C. vzhledem k tomu, že Komise a Parlament aktivovaly čl. 7 odst. 1 SEU v souvislosti se situací v Polsku a Maďarsku poté, co došly k závěru, že lze důvodně předpokládat, že v těchto zemích existuje zřejmé nebezpečí vážného porušení základních hodnot Unie; vzhledem k tomu, že Rada zatím v rámci Rady pro obecné záležitosti uspořádala tři slyšení s Polskem a dvě slyšení s Maďarskem;
- D. vzhledem k tomu, že nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021 a je od té doby použitelné;
- E. vzhledem k tomu, že použitelnost, účel a oblast působnosti nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu jsou v tomto právním aktu jasně vymezeny a v souladu s čl. 17 odst. 1 SEU Komise „zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě“;
- F. vzhledem k tomu, že uplatňování nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu nemůže být podmíněno přijetím pokynů, a k tomu, že žádné pokyny nesmějí podkopávat záměr spolunormotvůrců;
- G. vzhledem k tomu, že podle článku 234 SFEU má Evropský parlament právo hlasovat o návrhu na vyslovení nedůvěry Komisi;
- H. vzhledem k tomu, že Komise „vykonává své funkce zcela nezávisle“ a její členové „nevýžadují ani nepřijímají pokyny od žádné vlády, orgánu, instituce ani jiného subjektu“ (čl. 17 odst. 3 SEU, článek 245 SFEU) a dále „je odpovědná Evropskému parlamentu“ (čl. 17 odst. 8 SEU) a „zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých

⁶ Úř. věst. C 129, 5.4.2019, s. 13.

orgány na jejich základě“ (čl. 17 odst. 1 SEU);

- I. vzhledem k tomu, že pouze Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc zrušit nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu nebo jakoukoli jeho část, a k tomu, že žaloby podané k Soudnímu dvoru Evropské unie nemají podle článku 278 SFEU odkladný účinek;
- J. vzhledem k tomu, že finanční zájmy Unie mají být chráněny v souladu s obecnými zásadami zakotvenými ve Smlouvách Unie, zejména s hodnotami stanovenými v článku 2 SEU, a se zásadou řádného finančního řízení zakotvenou v článku 317 SFEU a v nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie⁷ (dále jen „finanční nařízení“);
 1. znovu opakuje svůj postoj k nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu, které vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021 a je v celém rozsahu přímo použitelné v celé Evropské unii a ve všech jejích členských státech na všechny prostředky z rozpočtu EU včetně zdrojů přidělených od té doby prostřednictvím nástroje EU na podporu oživení;
 2. vyzývá Komisi a Radu, aby konečně uznaly naléhavou potřebu přijmout opatření na obranu hodnot zakotvených v článku 2 SEU a připustily, že členský stát nemůže změnit své právní předpisy včetně ústavních ustanovení způsobem, který by vedl ke snížení ochrany těchto hodnot; domnívá se, že pokud nebudou zájmy Parlamentu plně sdíleny a zohledňovány, bude tím narušena vzájemná loajální spolupráce mezi orgány; připomíná, že Parlament má právo hlasovat o návrhu na vyslovení nedůvěry Komisi a má možnost reagovat na nedostatečnou spolupráci ze strany Rady; vyzývá ostatní orgány, aby spolupracovaly, místo aby bránily úsilí o vyřešení současné krize;
 3. připomíná, že podle článku 5 nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu „Komise ověří, zda byly dodrženy platné právní předpisy, a v případě potřeby přijme veškerá vhodná opatření na ochranu rozpočtu Unie“; domnívá se, že si situace s ohledem na dodržování zásad právního státu v některých členských státech vyžaduje okamžité použití nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu;
 4. vyzývá Komisi, aby rychle reagovala na pokračující závažná porušování zásad právního státu v některých členských státech, jež představují vážné nebezpečí v souvislosti se spravedlivým, zákonným a nestranným rozdělováním finančních prostředků EU, zejména v rámci sdíleného řízení, a aby provedla důkladnou analýzu potřeby zahájit bez zbytečného odkladu postup stanovený v nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu; znovu vyzývá Komisi, aby okamžitě splnila své povinnosti vyplývající z tohoto nařízení a řádně informovala Parlament o veškerých písemných oznámeních adresovaných dotčeným členským státům, v nichž mají být uvedeny skutkové okolnosti a konkrétní důvody porušení zásad právního státu nebo o jakémkoli probíhajícím vyšetřování; konstatuje, že Parlament dosud žádné takové informace o oznámení neobdržel;
 5. zdůrazňuje své znepokojení nad stále jasnějšími náznaky a rostoucím rizikem zneužívání rozpočtu Unie jako prostředku ke zhoršení dodržování zásad právního státu

⁷ Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1.

v některých členských státech; vyjadřuje politování nad neschopností Rady, pokud jde o dosažení smysluplného pokroku při prosazování hodnot Unie v rámci probíhajících postupů podle článku 7 v reakci na hrozby pro společné evropské hodnoty v Polsku a Maďarsku; poukazuje na to, že neschopnost Rady použít účinně článek 7 SEU nadále oslabuje integritu společných evropských hodnot, vzájemnou důvěru a věrohodnost Unie jako celku; naléhavě vyzývá následující předsednictví, aby pravidelně pořádala slyšení; doporučuje, aby Rada v návaznosti na tato slyšení vydala pro dotčené členské státy konkrétní doporučení v souladu s čl. 7 odst. 1 SEU a stanovila lhůty pro jejich provedení;

6. zdůrazňuje, že navzdory četným usnesením a zprávám Evropského parlamentu i několika řízením o nesplnění povinnosti a rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie se situace v oblasti právního státu v Evropské unii nadále zhoršuje;
7. vyzývá Komisi, aby i při řešení otázky neustálého porušování demokracie a základních práv všude v Unii, mj. útoků na svobodu sdělovacích prostředků a novináře, migranty, práva žen, práva osob LGBTIQ, svobodu sdružování a svobodu shromažďování, používala veškeré dostupné nástroje, včetně uvedeného nařízení; vítá rozhodnutí velkého senátu Soudního dvora, jenž zamítl žalobu Maďarska proti usnesení Parlamentu ze dne 12. září 2018 o zahájení postupu podle článku 7; vyjadřuje politování nad neschopností Komise náležitě reagovat na četné obavy, jež Parlament vyjádřil ohledně demokracie, právního státu a základních práv v několika členských státech; vyzývá Komisi, aby využila všech nástrojů, které má k dispozici včetně článku 7 SEU, postupu EU pro posílení právního státu a řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 19 odst. 1 SEU, jakož i dalších nástrojů, jako jsou zrychlené postupy, žádosti o předběžná opatření u Soudního dvora Evropské unie a kroky týkající se neprovedení rozsudků Soudního dvora; žádá Komisi, aby v případě, že se rozhodne nástroje doporučené Parlamentem nepoužít, uvedla výslovně příslušné důvody;
8. zdůrazňuje význam podpory a posílení spolupráce mezi orgány EU, členskými státy, Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO); vítá skutečnost, že Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO) zahájil svou činnost dne 1. června 2021;
9. zdůrazňuje, že výroční zpráva o právním státu je samostatným nástrojem, jenž nařízení o podmíněnosti dodržování zásad právního státu doplňuje; vyzývá Komisi, aby závěry této výroční zprávy využila ve svém hodnocení pro účely uvedeného nařízení; žádá Komisi, aby do své výroční zprávy o právním státu zahrnula zvláštní oddíl s analýzou případů, kdy by porušení zásad právního státu v jednom členském státě mohlo dostatečně přímo ovlivnit nebo vážně ohrozit řádné finanční řízení rozpočtu Unie;
10. s politováním konstatuje, že od vstupu tohoto nařízení v platnost nezaslala Komise členským státům žádné písemné oznámení, a to navzdory mnoha obavám ohledně případů porušení zásad právního státu, jež Komise uvedla ve své zprávě o stavu právního státu za rok 2020, i dvou postupů podle článku 7, které mají dopad na řádné finanční řízení rozpočtu Unie a které členské státy doposud nevyřešily; konstatuje, že nečinnost podle čl. 5 odst. 1 a článku 6 daného nařízení představuje odmítnutí Komise splnit povinnosti, které pro ni z tohoto nařízení vyplývají;

11. připomíná, že ve svém usnesení ze dne 25. března 2021 o uplatňování nařízení (EU, Euratom) 2020/2092, mechanismu podmíněnosti dodržováním zásad právního státu, Parlament Komisi stanovil konkrétní lhůtu, a se zklamáním konstatuje, že Komise v této lhůtě své povinnosti nesplnila; zdůrazňuje, že to představuje dostatečný základ pro podání žaloby proti Komisi podle článku 265 SFEU;
12. vyjadřuje politování nad tím, že Komise do 1. června 2021 neodpověděla na žádosti Parlamentu a v nejzřetelnějších případech porušování zásad právního státu v EU nezahájila postup stanovený v nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu; pověřuje svého předsedu, aby na základě článku 265 SFEU vyzval Komisi, aby nejpozději do dvou týdnů ode dne přijetí tohoto usnesení splnila své povinnosti podle tohoto nařízení; uvádí, že aby byl Parlament připraven, v mezidobí zahájí okamžitě nezbytné přípravy na případná soudní řízení proti Komisi podle článku 265 SFEU;
13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi, Radě a členským státům.